

INTEGROVANÝ VĚDNÍ ZÁKLAD

SEMINÁRNÍ PRÁCE

„BAREVNÝ PODZIM“

Zpracovala:

Helena Cyprianová

Andrea Kadlecová

Zita Bednářová

KS, Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

2. ročník

Scénář: výstava „Barevný podzim“

„Ovoce a zelenina“

Úvod: Přivítání žáků na středisku Kejbaly.

Seznámení s dnešním programem.

Věk: pro žáky 2. Ročníku ZŠ

Program: „Ovoce a zelenina“

10. 40 – 10.45: Úvodní část: obrázky skutečného ovoce, zeleniny, dialog

10.45 – 11.00: Výkladová část: druhy zeleniny, plodů, (za pomoci her)

11.00 – 11.15: Úkolová část – „Pomíchané ovoce, zelenina“

11.15 – 11.30: Kladení otázek a pohybová hra „Kompot“

11.30 – 11.45: Závěrečná část, výtvarné práce, výstava

Úvodní část:

Motivace:

- Žáci mohou popsat, jakou zahradu mají doma, u prarodičů, příbuzných... Dále se pokusí rozpoznat přichystané druhy zeleniny a ovoce, mohou vycházet ze zkušeností: nákup zeleniny v obchodě, pěstování zeleniny na zahradě, apod.

1. Stanoviště: učebna Kejbaly

Druhy zeleniny: plodová, cibulová, kořenová, listová- přiřazování zeleniny dle uvedených skupin za pomoci obrázků, skutečného ovoce

Kontrola učitelem, ostatními dětmi

Soutěž BINGO: 3x3 obdélníková tabulka, do které děti napíšou jednotlivé zástupce zeleniny, pak vyškrtnějí ta jména, která učitelka řekne nebo ukáže na obrázku, když se vyškrtná celý řádek nebo sloupec, zakřič BINGO!

2. Stanoviště: v sadu

Žáci na základě jednoho smyslu hádají, jaký plod mají před sebou. Se zavázanýma očima střídavě plody zkoumají pomocí hmatu a čichu.

Po té se rozdělí na skupiny, každá dostane zadaný jeden druh ovoce či zeleniny a má za úkol o něm získat co nejvíce informací (encyklopedie, knihy, apod.) Pak svůj plod ostatním představí.

3. Stanoviště: u rybníka

Paní učitelka nachystá bedýnky, ve kterých je pomíchané ovoce i zelenina. Děti budou mít za úkol roztřídit ovoce a zeleninu. Po té mohou spočítat děti, kolik našly ovoce a kolik zeleniny.

4. Stanoviště: venku v prostoru:

Kladení otázek k zopakování učiva:

Jaký je rozdíl mezi ovocem a zeleninou?

Rozdělení ovoce dle plodů?

Kde pěstujeme ovoce, zeleniny?

Z jakého důvodu konzumujeme ovoce a zeleninu?

Kde a jak se zelenina a ovoce skladuje?

Pohybová hra KOMPOT: Děti stojí v kruhu, učitelka drží košík s ovocem, kde má předem rozpočítané ovoce: hruška, jablko, švestka. Děti si z košíku nějaké vyberou. Učitelka zadá signál: jablka, hrušky, musí si po té vyměnit místo, při pokynu kompot si děti všechny musí místa vyměnit.

5. Stanoviště: učebna

Děti na výkresový formát nakreslí ovoce, zeleninu, která ho nejvíce zaujala, které jim např. chutnalo, apod.

Závěrečná část:

- Prohlídka vystavených prací
- Seznámení se s pravidly volby nejhezčí práce
- Samotná volba

Zhodnocení spolupráce dětí, pochvala a rozloučení se s dětmi.

Modelová příprava pro výuku na výstavě „Barevný podzim“

Téma: Ovoce a zelenina, „Barevný podzim“

Ročník: 2. Třída ZŠ

VVC:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

Pojmy opěrné: vycházíme ze základních poznatků - ovoce, zelenina

Pojmy nové: rozdělení do pojmů: malvice, peckovice, bobule a zelenina listová, kořenová, plodová a cibulová

Místo realizace a časová dotace:

10. 40 - 10.45: Úvodní část: obrázky skutečného ovoce, zeleniny, dialog

10.45 - 11.00: Výkladová část: druhy zeleniny, plodů, (za pomoci her)

11.00 - 11.15: Úkolová část - „Pomíchané ovoce, zelenina“

11.15 - 11.30: Kladení otázek a pohybová hra „Kompot“

11.30 - 11.45: Závěrečná část, výtvarné práce, výstava

Časová dotace celkem: cca 90 minut

SCÉNÁŘ VÝUKY:

Fáze výuky	Úlohy	Metoda, forma	Čas pro aktivitu	Pomůcky (druh, počet ks)	Poznámky,
Úvod: organizace <ul style="list-style-type: none"> Motivace: obrázky, ovoce a zelení, rozhovory s dětmi. Seznámení s programem výuky 	Popis zahrádky. Klademe dětem otázky.	Diskuze, výklad, rozhovor	5 min.	Různé druhy ovoce a zeleniny	
Hlavní část <ul style="list-style-type: none"> Procvičování a opakování známého Expozice - nové učivo Fixace - upevňování a kontrola pochopení probírané látky Aplikace - další aktivity k probíranému učivu 	Plnění úkolů na stanovištích, procvičování nově získaných poznatků. Seznámení s novými pojmy Kladení otázek k nově získané látce, procvičování na základě her a pohybových aktivit Pohybové a poznávací aktivity pro procvičování daného učiva (Kompot, Pomíchané bedýnky,...), výtvarné ztvárnění ovoce, zeleniny.	Skupinová práce, ukázky, popis Skupinová práce, práce jednotlivce.	Cca 60 min.	Ovoce, zelenina, kartičky, šátek, bedýnky, košík, papír A4, pastelky - voskovky, tabulky Bingo	

<p>Shrnutí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Závěr, zopakování probrané látky • Zhodnocení výuky 	<p>Kladení otázek k nově získané látce, procvičování na základě her a pohybových aktivit. Poděkování žáků za snahu a aktivní přístup. Zpětná vazba, zhodnocení žáky. Hodnocení výstavy „Barevný podzim“</p>	<p>Slovní hodnocení, diskuze</p>	<p>15 min.</p>	<p>Výstava „Barevný podzim“ - práce dětí</p>	
--	---	----------------------------------	----------------	--	--

Literatura:

1, ADÁMKOVÁ, P., a kol. *Člověk a jeho svět*. 1. vyd. Brno:Didaktis, 2007.

ISBN 978-80-7358-059-9

2, *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Dotisk 1. vyd. Praha: VUP. 2006. 91 s., s.9. ISBN 80-87000-02-1.

Rozpracování scénáře:

Viz. Seminární práce „Ovoce a zelenina“ - „Barevný podzim“

Zhodnocení výuky:

Pracovní prostředí - Kejbaly

Žáci - 2. TŘÍDA ZŠ

Aktivity přiměřené věku a dovednosti dětí

Sebereflexe: co se mi povedlo, nepovedlo, co změnit nešlo, co bych doporučil změnit - doporučení pro praxi: výstup jsme si prakticky nevyzkoušeli, po teoretické stránce lze organizačně i časově provést. Žáci by během programu za pomoci her a aktivit byly schopny získat nové poznatky a vědomosti.

Závěr: Práce v novém prostředí, v přírodě, práce se skutečnými plody - ovoce, zelenina. Získání nových poznatků a vědomostí z okruhu biologie, přírody.

Pomůcky: viz. tabulka

Teoretická část:

Aneb pracujeme s pojmy...

Ovoce

Ovocné plody jsou pro lidské tělo tím, čím jsou mohutné trysky pro raketoplán - vydatným zdrojem okamžité energie. Vysoký obsah jednoduchých cukrů slouží jako vzrůstající přílivová vlna, která nás svádí ke zvýšené fyzické i mentální aktivitě. Zapomeňte na energetické nápoje. Příroda je vynalezla už miliony let před námi...

Zelenina

Tak, jako po ovoci máme chuť „vystřelit do akce“, zelenina nás naopak dokáže zrovnovážit, zklidnit rozvířenou hladinu naší mysli a dlouhodobě ustálit. Bohaté zásoby minerálních látek a přítomnost chlorofylu (zelené barvivo rostlin, katalyzátor pro fotosyntézu) přináší k ovocné energii další nezbytné spoluhračče. K aktivitě a výkonnosti se nyní připojuje rozvaha a vyrovnanost.

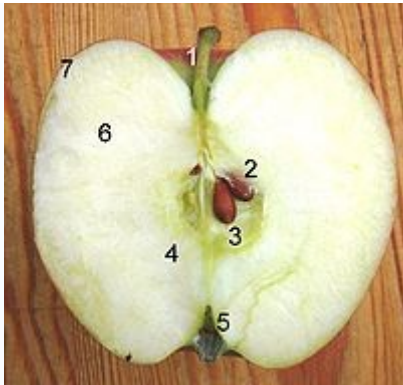
Rozdělení do pojmů:

malvice

je druh nepukavého dužnatého plodu rostlin obsahující více než jedno semeno. Semena (2) vzniklá z gynecia jsou obklopena suchomázdřitým endokarpem tvořícím tzv. jaderník (3), dále mezokarpem (4) a zbytnělým květním lůžkem (6) tvořícími dužninu a povrch tvoří exokarp (7) ve tvaru tuhé blány. Naproti stopce (1) jsou uschlé zbytky kalichu (5).

Malvice jsou charakteristickým plodem některých rodů čeledi růžovitých (Rosaceae) - nejběžnějšími příklady jsou jablonoň nebo hruška, ale také hloh obecný, mišpule, jeřáb muk, jeřáb oskeruše aj. Od velmi dávných dob se některé z nich sbírají, pěstují a šlechtí jako ovoce.

Obrázek:

Řez malvice (jablko)

1: stopka; 2: semena (jádra); 3: endokarp; 4: mesokarp; 5: zbytky kalicha; 6: dužina; 7: slupka (exokarp)

Peckovice

Peckovice je druhem dužnatého (podobně jako malvice a bobule) resp. apokarpního nepukavého plodu (podobně jako bobule, jedno plodolistová nažka).

Peckovice má zpravidla:

blanitý exokarp též epikarp (pokožka),

sarkokarpní resp. dužnatý mezokarp (dužnatá vrstva),

sklerenchymatický endokarp resp. sklerokarp - pecka, v níž může být:

jedno (oliva, ořešák královský)

více semen (bez černý, cesmína paraguayská).

Rozdíl mezi bobulí a několika semennou peckovicí je v tom, že semena jsou u peckovice obalena vedle osemení ještě jedním obalem (endokarpem). Ten vzniká ze stěn pouzder semeníku. Mezokarp může být například také vláknitý obsahující vzduch (palma kokosová).

Bobule

je pravý dužnatý plod. Většina bobulí je cenokarpních (plody rybízů), vcelku vzácná je bobule apokarpní (plody samorostlíku či datle). Zvláštním typem cenokarpní bobule je bobule vysychavá (paprika, granátové jablko) a hesperidium (plod citrusů).

Zelenina:

listová

do zeleniny listové řadíme např.: petržel, miřík, špenát, salát, apod. Je to zelenina, která má hlavní charakteristický znak „listy“

kořenová

zelenina pěstovaná pro své podzemní plodiny, je tedy rostoucí pod zemí, např.: mrkev, ředkev, křen, brambor, apod.

plodová

do plodové zeleniny řadíme zeleninu, která obsahuje plod, tj. zelenina jako např.: cuketa, melou vodní, tykev, rajče, paprika, salátová okurka, aj.

cibulová

již v názvu nese své odvození zelenina cibulová, jedná se např. o.: cibuli, česnek, pór, pažitku, aj.